

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу МЕДИНИ Андрія Павловича на тему:

**«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ
ТРАНСПОРТНОЇ КОМПАНІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та
поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»**

Актуальність теми дисертації. Інформаційно-комунікаційні технології активно інтегруються в економіку України, що позитивно впливає на зростання фінансових показників компаній і сприяє їхньому економічному розвитку. З появою нових цифрових інструментів змінюються підходи до управління економічним розвитком, що спонукає керівників до інтенсивного впровадження цифрових рішень. Особливо помітний цей процес став після початку повномасштабного вторгнення, коли сотні українських підприємств зіткнулися з новими викликами, вирішення яких вимагало інноваційних підходів. Цифрова трансформація стала вагомим фактором у подоланні цих викликів, зокрема у транспортній галузі, де швидка цифровізація процедур перетину кордонів значно скоротила простой та оптимізувала витрати. Одним із ключових досягнень стало впровадження електронної системи «Шлях», яка дозволила підвищити ефективність пропуску на кордонах і зменшити затримки. В кризових умовах стало особливо важливим впровадження електронних систем оплати за проїзд у громадському транспорті, автоматизованих систем бронювання і реалізації квитків через мобільні додатки та онлайн-платформи у дальньому сполученні. Це дало змогу зменшити контакт із готівкою, оптимізувати процес оплати та скоротити час посадки, що стало критично важливим для забезпечення безперебійної роботи транспорту в умовах війни.

Паралельно з впровадженням цифрових стратегій на державному рівні, багато компаній почали використовувати внутрішні інформаційно-комунікаційні системи для управління своїми ресурсами та покращення стратегічного планування. Ці системи відіграють важливу роль в оптимізації управління та підвищенні ефективності використання ресурсів.

Таким чином, дисертаційна робота Медіни Андрія Павловича на тему «Стратегічне управління економічним розвитком транспортної компанії в умовах цифрової трансформації», присвячена стратегічному управлінню економічним розвитком транспортних компаній в умовах цифрової трансформації, є актуальною, оскільки враховує нові виклики, які виникають унаслідок цифровізації як економіки загалом, так і бізнес-процесів зокрема, що дозволяє вирішити ряд важливих проблем теоретичного та прикладного характеру.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами. Наукові результати і висновки дисертації стали складовою науково-дослідної роботи Державного університету інфраструктури та технологій на тему «Економічний

розвиток транспортної інфраструктури України» (номер держреєстрації № 0119U101875), де автором розкрито теоретичні засади та визначено особливості стратегічного управління економічним розвитком в умовах цифрової трансформації, а також визначено основні тенденції економічного розвитку транспортного сектору України і проаналізовано передумови цифрової трансформації транспортних компаній (акт впровадження № 574a/01-11 від 18.06.2024 р.).

Дисертація виконувалася відповідно до основних положень Законів України «Про транспорт», «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», Розпоряджень Кабінету міністрів України «Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року», «Про схвалення Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2027 роках», Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації, їх достовірності та новизни. Основні наукові положення, висновки та рекомендації, запропоновані здобувачем, є науково обґрунтованими та концептуально стійкими. У роботі чітко визначено дослідницьку мету та сформульовано ключові завдання, що відзначаються високим рівнем професійної аргументації та підтверджує належну підготовку дисертанта. Предмет дослідження ґрунтовно проаналізовано. Структура дисертації логічно вибудована, що відповідає поставленим завданням та загальній меті дослідження.

Література, використана у дослідженні, як за кількістю, так і за якістю, свідчить про актуальність та значущість обраної наукової проблематики. Одержані результати демонструють глибокий критичний аналіз праць як українських, так і зарубіжних науковців, які досліджували теоретичні основи стратегічного управління економічним розвитком транспортної компанії, а також особливості цифрової трансформації економіки та транспортної галузі.

Здобувач використав значний методологічний інструментарій, серед якого можна виділити методи аналізу, синтезу, концептуалізації, опитування, нормалізації, інтегрування тощо. Відповідно рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією проведення наукових досліджень слід оцінити, як високий.

Наукові положення дисертаційної роботи сформульовані чітко та послідовно, а висновки та рекомендації базуються на результатах авторських досліджень зазначеної проблематики. Достовірність цих положень підтверджується достатньою кількістю публікацій у фахових наукових виданнях України в міжнародних наукових журналах. Результати дисертації були представлені на університетській, всеукраїнській та міжнародних науково-практичних конференціях, у тому числі тих, що проводились за кордоном.

Сукупність наведених фактів дозволяє стверджувати, що одержані результати, наукові положення та висновки, сформульовані у дисертаційній роботі Медини А.П., є науково обґрунтованими та достовірними.

Наукова новизна одержана в дисертаційній роботі.

удосконалено:

- методичний підхід до прогнозування ефективності економічного розвитку транспортних компаній, що ґрунтується на використанні запропонованої автором економіко-математичної моделі, яка дозволяє виявити вплив факторів на ефективність економічного розвитку транспортної діяльності (стор. 137–142). Застосування моделі дозволить керівництву компаній підвищити точність інформації щодо чистого доходу наступних періодів з врахуванням різних факторів зовнішнього середовища;

- методичний підхід до стратегічного управління економічним розвитком транспортної компанії в умовах цифрової трансформації, що передбачає використання матриці стратегій та визначення пріоритетних векторів економічного розвитку (стор. 171–174). Здійснена за двома критеріями (рівнем цифровізації і задоволеності користувачів) пріоритизація чотирьох стратегій є базисом для формування конкурентних та адаптивних стратегій транспортної компанії;

набули подальшого розвитку:

- концептуальні засади стратегічного управління економічним розвитком транспортної компанії, які ґрунтуються на використанні розробленої автором техніки стратегічного управління економічним розвитком в умовах цифрової трансформації (модель STRIDE), що забезпечує стратегічну інтеграцію інформаційно-комунікаційних технологій у бізнес-процеси транспортної компанії (стор. 67–69). Врахування основних засад даної моделі позитивно впливає на впровадження цифрових технологій в діяльність транспортного підприємства та сприяє підвищенню його фінансових показників та розвитку галузі в цілому;

- зміст понять «цифрова трансформація», «стратегічне управління» та «економічний розвиток» (стор. 27; 40; 42). Запропоновані трактування дозволяють розглядати впровадження інформаційно-комбінаційних технологій як трансформаційний чинник зміни процесів на різних рівнях економіки (мікро-, мезо-, макро-), підкреслити характер економічного розвитку та особливості стратегічного управління за таких умов;

- термінологічний апарат стратегічного управління економічним розвитком транспортної компанії завдяки введенню запропонованого автором поняття (MobilityTech), яке узагальнює сукупність специфічних для галузі інформаційно-комунікаційних технологій (стор. 102–103). Поняття MobilityTech є необхідним, оскільки узагальнює цифрові рішення, які сприяють трансформації традиційної транспортної інфраструктури та транспортно-логістичної діяльності, забезпечуючи стійкість, ефективність та екологічність у сфері мобільності;

- методичні засади оцінки ставлення користувачів до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у систему транспортного обслуговування, що ґрунтується на вивченні клієнтського досвіду шляхом обчислення індексів задоволеності (стор. 158–168). Запропоновані методичні засади дозволяють оцінити рівень задоволеності користувачів транспортними послугами та ефективність використання технологій MobilityTech, що допомагає визначити, наскільки успішним є їх впровадження та яким чином можна

підвищити ефективність транспортної системи. Цей результат є важливим, оскільки дозволяє отримати комплексну картину ставлення користувачів до технологічних інновацій на транспорті, а також виявляти можливостей подальшого розвитку і вдосконалення системи транспортного обслуговування, орієнтованої на потреби споживачів.

Практичне значення одержаних результатів. Сукупність одержаних наукових положень доведено до рівня методичних рекомендацій і прикладного інструментарію, використання яких на практиці сприятиме підвищенню результативності інноваційної діяльності транспортних компаній, дозволить підвищити ефективність виробничо-господарської діяльності та зміцнити конкурентні позиції на ринку транспортно-логістичних послуг.

Результати дисертаційного дослідження вже знайшли своє практичне застосування, зокрема в діяльності КП «Київпаstrанс» (довідка № 053/01/02-1863 від 05.09.2024 р.), ТОВ «Мейнфрейт Україна» (акт впровадження від 22.08.2024 р.), ФОП Лаговський Ф.В. (акт впровадження від 26.08.2024 р.).

Теоретичні та практичні розробки, запропоновані в дисертації, використовуються в навчальному процесі Державного університету інфраструктури та технологій при викладанні дисциплін «Системний підхід у бізнесі», «Цифрова грамотність у бізнесі», «Економіка підприємства», «Економіка транспорту», «Економіко-математичні методи та моделі», «Обґрунтування рішень і оцінювання ризиків», «Потенціал і розвиток підприємства», «Економічна діагностика», «Цифрова економіка», що підтверджується актом впровадження (№ 577а/01-11 від 19.06.2024 р.).

Повнота викладення основних наукових положень, висновків дослідження в опублікованих роботах. Основні результати, які були отримані в ході написання дисертаційної роботи опубліковані в наукових виданнях, апробація даних результатів є достатньою. Слід зазначити, що автором було опубліковано 12 наукових публікацій, у тому числі 5 у виданнях України, які включено до міжнародних науково-метричних баз, 1 стаття в іноземних виданнях з напрямку, який є дотичним до теми дисертації та 6 публікацій апробаційного характеру. У роботах, які опубліковано у співавторстві, особистий вклад автора відображає одержані за дисертацією результати досліджень.

В дисертації та наукових публікаціях не виявлено плагіату та фальсифікацій, що свідчить про авторську доброчесність та новизну наукового дослідження.

Структура та зміст дисертаційної роботи. Дисертація Медини А.П. виконана в традиційному академічному стилі та складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 237 сторінок, з яких 181 сторінку займає основний текст. В тексті роботи представлено 63 рисунки, 27 таблиць. Додатки загальною кількістю 4 додатків представлено на 37 сторінках. Список літератури налічує 165 позицій. Зміст дисертації повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 051 «Економіка» та напрямкам досліджень, визначеним освітньо-науковою програмою «Економіка».

Логічна побудова дисертації відповідає заявленій меті та завданням, що визначає структуру роботи. Структура дисертації узгоджується з назвою, метою та завданнями.

Аналіз дисертаційної роботи Медини А.П. засвідчує, що мета та поставлені завдання в ході виконання дослідження були виконані, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи. Наукові результати дисертаційної роботи в цілому є важливими та відображають значний внесок в забезпечення процесів стратегічного управління економічним розвитком транспортної компанії в умовах цифрової трансформації. Попри визначені переваги, в дисертації Медини А.П. є певні недоліки та зауваження, які носять дискусійний характер, зокрема:

1. При аналізі перевезень та дослідженні індексу логістики автор виділяє групи країни (таблиця 2.1). Потребує додаткового пояснення за якими показниками здійснювався поділ, дані якого року було використано та яким є зв'язок групування країн з подальшим дисертаційним дослідженням.

2. Було б доцільно більше увагу приділити аналізу процесів цифрової трансформації вітчизняних транспортних компаній (підрозділ 2.2).

3. Залишається не зрозумілим як визначались питання для опитування, за яким критерієм визначався ваговий коефіцієнт кожній групі та хто виступав експертами в цих питаннях (стор.160–167).

4. Потребує додаткових пояснень практичний аспект використання матриці стратегій та пріоритетних векторів розвитку як інструментарію формування економічних стратегій транспортних компаній (стор. 171–174).

5. В тексті дисертаційної роботи відсутні деякі посилання на ілюстративні матеріали, а саме: на таблицю 1.8 та 2.1.

Наведені зауваження в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Загальний висновок про дисертаційну роботу. Проведене вивчення та аналіз дисертаційної роботи МЕДИНИ Андрія Павловича дали змогу зробити висновок, що за своїм змістом, теоретичним рівнем і практичною значущістю, дисертація є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретну науково-прикладну задачу обґрунтування теоретико-методичних засад і надання практичних рекомендацій щодо стратегічного управління економічним розвитком транспортних компаній в умовах цифрової трансформації. Вважаю, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» МЕДИНИ Андрія Павловича на тему «Стратегічне управління економічним розвитком транспортної компанії в умовах цифрової трансформації» виконана на достатньо високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

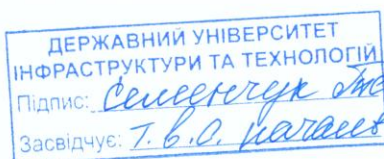
За актуальністю, рівнем наукової новизни, теоретичного та практичного значення, ступенем апробації й відображення основних положень дисертаційна робота «Стратегічне управління економічним розвитком транспортної компанії в

умовах цифрової трансформації» відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Постанові Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», заслуговує позитивної оцінки, а здобувач, МЕДИНА Андрій Павлович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Рецензент:

Канд. економ. наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри
менеджменту, публічного
управління та адміністрування
Державного університету
інфраструктури та технологій

Тетяна СЕМЕНЧУК

Підпис: *Семечук Тетяна*
Засвідчує: *Т.В.О. Катаневська*

Семечук Т.В.